

افزایش هزینه‌های درمانی تا مین اجتماعی
در پنج سال اخیر

معاون درمان سازمان تامین اجتماعی با اشاره به اینکه هزینه درمان سازمان طی پنج سال گذشته ۲۰ هزار میلیارد تومان افزایش یافته است، گفت: «یکی از دلایل افزایش هزینه‌های درمان در این مدت زمان، یکسان سازی نرخ ارز، حذف یارانه، همچنین اجرای طرح تحول سلامت بوده که از سال ۹۱ تاکنون این افزایش نرخ رخ داده است.»

دکتر مهدی درخشان با اشاره به اینکه سازمان تامین اجتماعی در هر ماه بیش از هفت هزار میلیارد تومان بابت انواع خدمات بیمه‌ای و درمانی هزینه می‌کند، به «مهر» یادآور شد: «هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان هزینه درمان تامین اجتماعی در هر ماه است، این در حالی است که در سال ۹۲، کل هزینه درمان این سازمان، هفت هزار و ۶۰۰ میلیارد تومان بوده که در سال ۹۷ به ۲۷ هزار میلیارد تومان رسیده است.»

وی تاکید کرد: «در ابتدا قرار بود با اجرایی شدن طرح تحول سلامت، دولت‌ها هزینه بیمه‌ها را پرداخت کنند، اما متأسفانه به دلایلی این اتفاق رخ نداد. قبل از آغاز طرح تحول سلامت، مردم با مراجعه به بیمارستان‌های دانشگاهی و بیمارستان‌های دولتی ۴۰ تا ۵۰ درصد هزینه را از جیب خود پرداخت می‌کردند، اما با اجرای طرح تحول سلامت، این پرداختی از جیب، به کمتر از ۱۰ درصد رسید.» درخشان خاطرنشان کرد: «مشکل طرح تحول سلامت این است که بار اضافی بر دوش سازمان‌های بیمه‌ای تحمیل شد، اما در مجموع به نفع مردم است.»

وی با تاکید بر اینکه در حال حاضر رابطه سازمان تامین اجتماعی با وزارت بهداشت خوب است، تاکید کرد: «میدواریم مشکلاتی که سر راه نظام سلامت وجود دارد با کمک مسئولان در همه بخش‌ها حل شود.» معاون درمان سازمان تامین اجتماعی در مورد تجهیزات پزشکی بیمارستان‌های تامین اجتماعی نیز افزود: «تجهیزات پزشکی که در طول چهار سال گذشته به مراکز درمانی تامین اجتماعی داده شده، معادل ۲۰ سال قبل است و در مجموع همه نیازهای ۱۵ سال مراکز رفع شده است. مشکلات و نیازهای مراکز درمانی جزئی است و از نظر تجهیزات مشکلی نداریم. البته در حال حاضر در بحث پروتز، مراکز درمانی مقداری به مشکل برخورداند و کمبودهایی مشاهده می‌شود که آن نیز ناشی از تحریم است که شرایط را در بخشی از حوزه‌ها دشوار کرده است.» درخشان ادامه داد: «تامین تجهیزات در بخش اورژانس، قلب و زایمان در مراکز درمانی و بیمارستان‌ها انجام شده و کمبود تجهیزات در این زمینه نداریم.»

واردات تجهیزات پزشکی؛ نیازمند نظارت و سلامت

همچنان سرنوشت حدود یک میلیارد و ۳۰۰ میلیون یورو ارز دولتی برای واردات تجهیزات پزشکی در هاله‌ای از ابهام قرار دارد

گزارش

این روزها صدر تا ذیل اخبار نظام سلامت، تحت تأثیر اخبار تخلفات ارزی در حوزه دارو و تجهیزات پزشکی است و دایره این اخبار نیز بسیار فراتر از نظام سلامت رفته است. گفته می‌شود که سرنوشت تخصیص بیش از یک میلیارد یورو ارز دولتی در حوزه واردات دارو و تجهیزات پزشکی در هاله‌ای از ابهام قرار دارد. چند روز قبل نیز وزیر بهداشت درباره تکلیف ارزهای دولتی تخصیص یافته در وزارت بهداشت، تاکید کرد: «وقتی من به وزارت بهداشت آدم، رئیس جمهور به من تکلیف کردند که گردش مالی این وزارتخانه را شفاف‌سازی کنم، زیرا یک عدم شفافیت در زمینه ارزهای مربوط به دارو و تجهیزات وجود داشت و حدود یک میلیارد و ۳۰۰ میلیون یورو ارز تجهیزات پزشکی که در سال ۹۷، تخصیص یافته بود، شفاف نبود، بنابراین ماهیتی را مشخص کردیم و آن‌ها چهار ماه کار کردند تا نحوه هزینه این ارز مشخص شود. من هم برای شفاف‌سازی گزارشی در این زمینه به مردم تقدیم خواهم کرد.»

سعید نمکی یادآور شد: «یکی از دلایل اصلی فساد سازمان یافته در حوزه دارو و تجهیزات پزشکی، عدم شفافیت و عدم فعالیت درست سامانه‌هایی بود که باید در این راستا کار می‌کردند. به همین دلیل، اولین کاری که بعد از ورود به وزارت بهداشت به صورت خاموش و بی سروصدا انجام دادیم، این بود که تک تک موارد ارزی که هر کسی در این حوزه دریافت کرده بود را با کمک پنج تیم دو نفره ردیابی کردیم. در نهایت به زودی به جمع‌بندی خواهیم رسید که کل ارزی که به حوزه دارو و تجهیزات پزشکی اختصاص یافته، به چه مواردی تخصیص داده شده، چه کالاهایی وارد کشور شده و آیا تجهیزات پزشکی به بیمارستان‌های دولتی اختصاص یافته یا به بخش خصوصی نیز عرضه شده است.»

وی خاطرنشان کرد: «برای بررسی تک‌تک ارزهایی که به صنعت دارو و تجهیزات پزشکی اختصاص داده‌ایم، اکیپ‌هایی گذاشتیم تا وضعیت آن‌ها را بررسی کنند که به محض

آماده شدن نتایج، آن را به اطلاع رسانه‌ها، مردم و رئیس جمهوری خواهیم رساند.»

با توجه به اینکه وزیر بهداشت، عزم خود را برای مبارزه با فساد جزم کرده و مهم‌ترین مأموریت خود را مقابله با رانت و فساد در نظام سلامت اعلام کرده است، باید منتظر ماند و دید که پس از پایان تحقیقات درباره سرنوشت تخصیص بیش از یک میلیارد یورو ارز دولتی برای واردات تجهیزات پزشکی، چه افراد و شرکت‌هایی به عنوان متخلف به مردم و رسانه‌ها معرفی می‌شوند.

دفاعیات بازرگانان تجهیزات پزشکی

گفته می‌شود عمده مشکل به اینجا برمی‌گردد که ۱۰ شرکت واردکننده تجهیزات پزشکی از بنگیر به تعهداتشان عمل نکرده‌اند. یعنی ارز دولتی گرفته‌اند تا تجهیزات پزشکی وارد کنند، اما با این تجهیزات را وارد کشور نکرده‌اند یا اینکه وسایل دیگری غیر از تجهیزات پزشکی وارد کرده‌اند. مثلاً در مشهورترین نمونه این تخلف‌ها، واردات کابل برق به جای «استنت قلب» انجام شده که اولین بار نیز خود وزیر بهداشت از چنین تخلفی پرده برداشت.

در این بین، برخی تشکل‌های فعال در حوزه دارو و تجهیزات پزشکی نسبت به بروز چنین تخلفی، واکنش نشان داده‌اند و عده‌ای از فعالان این حوزه معتقدند ریشه اغلب این تخلف‌ها به «شرکت‌های فوریتی» برمی‌گردد. ابوالفتح صانعی، رئیس اتحادیه بازرگانان تجهیزات پزشکی ضمن دفاع از شرکت‌های قانونی واردکننده تجهیزات پزشکی، یادآور می‌شود: «در سال ۱۳۹۷، برای پیشگیری از کمبودها، گاهی اجازه واردات موزی کالاهای تجهیزات پزشکی می‌دادند. بر این اساس فرد واردکننده، شرکت نمایندگی نداشته و از بازار اروپا یا آمریکا و خارج از کمپانی سازنده، وسیله را خریداری و وارد کشور کرده است. به این شرکت‌ها، شرکت‌های فوریتی می‌گویند که شناسنامه ندارند و اگر در این حوزه خطایی اتفاق افتاده، مربوط به شرکت‌های فوریتی است. این شرکت‌ها از خارج از کمپانی خرید

می‌کنند و ممکن است خطاهای انجام دهند.» او تاکید دارد که بخش زیادی از این سوءتفاهم به دلیل فرایند طولانی انتقال پول به حساب‌های خارجی است. صانعی توضیح می‌دهد: «حداقل هشت ماه طول می‌کشد که کالایی وارد گمرک شود. حال ممکن است یک تا دو ماه طول بکشد تا کالا از گمرک ترخیص شود. مستندسازی بانک مرکزی می‌گوید اگر بیش از شش ماه رفع تعهد نشده و کالا وارد نشود، بنابراین تخلف شده است. در حالی که کالا یا در راه است یا در گمرک مانده است. این فرایند نمی‌تواند طرف شش ماه انجام شود و به همین دلیل این ابهام ایجاد می‌شود که شرکتی ارز گرفته، اما کالا را وارد نکرده و با بانک هم تسویه نکرده است. این ابهام به این دلیل است که در شرایط تحریم، انتقال پول، سفارش و ورود کالا به کشور بیش از شش ماه زمان نیاز دارد.»

البته باید در نظر داشت که این ۱۰ شرکت اصلی از بنگیر که به تعهداتشان عمل نکرده‌اند، در زمره شرکت‌های فوریتی نیستند و واردات تجهیزات پزشکی از سوی آن‌ها بیش از شش ماه طول کشیده است. انتظار می‌رود در ماه‌های آینده با توجه به حساس شدن این پرونده، مقدار قابل توجهی از ارز تخصیص یافته برای واردات تجهیزات پزشکی، تعیین تکلیف شود.

زور آزمایی دستگاه‌های نظارتی با مافیای ارزی

یکی از مهم‌ترین ابهامات در پرونده تخلفات ارزی در حوزه واردات تجهیزات پزشکی این است که براساس آمارهای بانک مرکزی، ۲۶ شرکت معتبر در حوزه واردات تجهیزات پزشکی از اول فروردین سال ۹۷ تا ششم تیر امسال، حدود ۲۷۹ میلیون دلار ارز ۴۲۰۰ تومانی دریافت کرده‌اند. یعنی این شرکت‌های مطرح که مهم‌ترین شرکت‌های ایران در حوزه واردات تجهیزات پزشکی هستند، بخش بسیار کمی از این ارزهای دولتی را دریافت کرده‌اند، اما در مقابل، بخش زیادی از ارز دولتی در اختیار افراد و شرکت‌هایی قرار گرفته که هویت خیلی

از آن‌ها معلوم نیست یا اینکه نقش جدی در تامین تجهیزات پزشکی کشور نداشته‌اند. دکتر محمدحسین قربانی، نایب رئیس کمیسیون بهداشت و درمان مجلس نیز از زاویه دیگری به این مشکل نگاه می‌کند و می‌گوید: «مشکل اینجا نیست که اطلاعات جامع و کاملی نداریم که معلوم شود چه افرادی برای واردات دارو و تجهیزات پزشکی، ارز دولتی دریافت کرده‌اند، یعنی از هویت حقیقی و حقوقی این افراد و شرکت‌ها، همچنین نحوه توزیع این تجهیزات پزشکی، اطلاعات موثقی در دسترس نیست.»

قربانی تصریح می‌کند: «مبارزه با مافیای دارو و تجهیزات پزشکی با سیستم جامع نظارتی امکان‌پذیر خواهد بود. باید کاملاً مسیر تخصیص ارز دولتی به حوزه دارو و تجهیزات پزشکی مشخص باشد و این مسیر از زمان تخصیص ارز دولتی تا توزیع تجهیزات پزشکی در داخل کشور، ردیابی و نظارت شود.» تجربه نشان داده، هر بار با شدت گرفتن نوسانات ارزی، فضای بازار دارو و تجهیزات پزشکی هم ملتهب می‌شود و بستر سوءاستفاده‌ها نیز رونق می‌گیرد. با این وجود نباید از خاطر برد که اغلب واردکنندگان دارو و تجهیزات پزشکی کشور از سلامت اقتصادی بالایی برخوردار هستند و در شرایط سخت اقتصادی کشور، همواره تلاش کرده‌اند نیازهای دارو و تجهیزات پزشکی کشور را حل کنند. در واقع باید حساب این شرکت‌های پاک را از برخی شرکت‌های متخلف در حوزه دارو و تجهیزات پزشکی جدا کرد و عدالت حکم می‌کند همه را با یک چشم نبینیم.

حتی برخی شرکت‌های قانونی واردکننده تجهیزات پزشکی در آستانه ورشکستگی قرار دارند، اما تحت هیچ شرایطی حاضر نمی‌شوند فعالیت غیر قانونی انجام دهند. خیلی از این شرکت‌ها با انبوهی از مطالبات انباشته بیمارستان‌ها و مراکز درمانی روبه‌رو هستند، همچنین اغلب این شرکت‌های داخلی، بدهی انبوهی نیز به شرکت‌های خارجی دارند که همین مشکلات، فرایند واردات دارو و تجهیزات پزشکی را با چالش جدی مواجه کرده است.

امین جلالپور
روزنامه‌نگار

یکی از مهم‌ترین ابهامات در پرونده تخلفات ارزی در حوزه واردات تجهیزات پزشکی این است که براساس آمارهای بانک مرکزی، ۲۶ شرکت معتبر در حوزه واردات تجهیزات پزشکی از اول فروردین سال ۹۷ تا ششم تیر امسال، حدود ۲۷۹ میلیون دلار ارز ۴۲۰۰ تومانی دریافت کرده‌اند.

یادداشت

دکتر حمید طهماسبی پور
دبیر کمیته تشکیلات انجمن پزشکان عمومی ایران

چالش‌های طرح تحول نظام سلامت

با اجرای طرح تحول سلامت فرایند دسترسی بی‌واسطه بیمار به خدمات تخصصی و فوق تخصصی افزایش یافت که همین مسئله موجب افزایش هزینه‌های اجرای این طرح و افزایش فشار مالی به بیمه‌های درمانی شد. وقتی این مسیر را برای بیماران باز کردیم که برای درمان بیماری‌های ساده نیز با کمترین هزینه به متخصص وفوق تخصص مراجعه کنند، این اتفاق دیر یا زود نتیجه‌اش را در «اقتصاد سلامت» نشان می‌دهد.

مشکلات مالی طرح تحول سلامت موجب شده برخی پزشکان نتوانند به مطالبات قانونی خود برسند. به‌طور مثال، پزشک عمومی را سراغ دارم که حدود ۱۴ ماه است نتوانسته به مطالباتش برسد. البته پزشکان زیادی هم داریم که همین شرایط مشابه را دارند. همه این‌ها بخشی از نتایج طرح تحول سلامت بود. نباید از خاطر برد که با اجرای طرح تحول سلامت، رانت و فساد نیز در نظام سلامت افزایش پیدا کرد و بخش مهمی از اعتبارات این طرح کلان در این مسیر به هرز رفت.

البته نباید از حق هم گذشت که با اجرای طرح تحول سلامت، برخی خدمات درمانی با هزینه‌های کمتری به بیماران ارائه شد. مثلاً در حوزه‌های جراحی و تامین پروتز بیماران، شاهد گشایش‌های خوبی بودیم. ولی کفه نتایج منفی این طرح بیشتر از بار مثبت آن بود. معتقدم هم‌اکنون از طرح تحول سلامت، فقط اسم آن باقی مانده است و عملاً بودجه‌ای برای اجرای آن وجود ندارد. در نظر بگیریم که با وجود مطالبات سنگین کادر درمانی در مراکز مختلف، کسی پاسخ‌گوی مطالبات آن‌ها نیست. این طرح هم‌اکنون به دلیل مسائل سیاسی و تعارض‌ها اجرا می‌شود. ولی به نظر من باید واقع‌بین بود و شجاعانه، اجرای این طرح را متوقف کرد و به جای آن، نظام‌نامه درستی برای نظام سلامت تدوین کرد. باید برنامه‌ریزی علمی در نظام سلامت پی گرفته شود و از تجارب موفق جهانی در عرصه‌های مختلف نظام سلامت بهره ببریم.

پزشکی و دندان پزشکی می‌تواند پازل نیازهای واقعی در این رشته‌ها را در سال‌های آتی به‌تدریج پُر کند.» وی در پایان تاکید کرد: «بسیاری از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به حساسیت موضوع افزایش ظرفیت رشته‌های پزشکی و پیامدهای آن واقف‌اند و با هر گونه شتاب‌زدگی در تصمیم‌گیری پیرامون این امر مهم مخالف‌اند. مجموعه وزارت بهداشت نیز اسناد جامعی مبتنی بر مطالعات متعدد و روشمند در این زمینه تنظیم کرده که عمل‌ناقص راه تربیت نیروی انسانی در حوزه علوم پزشکی است.»

از این راندارد.» وی با بیان اینکه تجربه جهانی حاکی از این است که سرانه تعداد پزشک، دندان پزشک، داروساز، ماما، پرستار و... لزوماً ارتباط مستقیمی با کیفیت خدمات سلامت و نیز تعرفه و هزینه خدمات درمانی ندارد و چه بسا از جایی، این رابطه معکوس هم خواهد شد، تاکید کرد: «کدام کشور از طریق افزایش نامتعارف و نامتناسب ظرفیت دانشجو و تعداد پزشک توانسته هزینه درمان مردم و نظام سلامت را کاهش دهد؟» جهانپور خاطرنشان کرد: «هر تصمیمی که امروز اتخاذ شود یک‌دهه بعد نتایج آن مشخص می‌شود، این در حالی است که ظرفیت‌های فعلی در رشته

ناخالص داخلی، سهم سلامت در تولید ناخالص داخلی، ساختار نظام سلامت، جایگاه پژوهش در تولید ناخالص داخلی، عوامل متعدد فرهنگی، نرخ رشد اقتصادی و درجه توسعه یافتگی و... در این برآوردها باید مورد توجه قرار گیرد و صرفاً تمایل انبوه متقاضیان یا حتی نیازهای فعلی نمی‌تواند پاسخی صحیح و علمی برای آن باشد.» رئیس مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت بهداشت در ادامه تاکید کرد: «سبل داوطلبان با عدم توزیع متناسب دانش آموختگان نمی‌تواند مبنای تصمیم‌گیری درست در این حوزه باشد. همچنین زیرساخت‌های آموزشی هم اقتضای پذیرش بیش

۵۰ درصد متخصصان داروسازی بیکار هستند

خبر

رئیس مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت بهداشت گفت: «حدود ۵۰ درصد متخصصان داروسازی بیکار هستند یا در جایگاه تخصصی خود کار نمی‌کنند، همچنین جمعیت داروسازان عمومی هم طی ۱۰ سال آینده دوبرابر می‌شود.»

به گزارش روابط عمومی وزارت بهداشت، کیانوش جهانپور افزود: «هدت‌هاست موضوع افزایش ظرفیت رشته‌های تحصیلی علوم پزشکی در محافل